

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і менеджменту

Кафедра економіки та підприємництва імені
професора Брюховецького І.М.

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Організація виробництва
(обов'язковий ОК 21)

Реалізується в межах освітньої програми **Економіка**
за спеціальністю 051 «**Економіка**»
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2024

Розробник: () Олександр КОВБАСА доцент, к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва імені професора Брюховецького І.М.

Розглянуто,
схвалено та
затверджено на
засіданні кафедри
економіки та
підприємництва

протокол №16 від 10 червня 2024 року

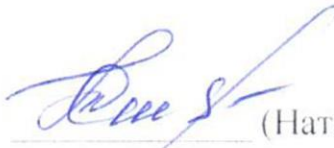
Завідувач
кафедри

Світлана ТЕРЕЩЕНКО

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(Наталія СТРОЧЕНКО)

Декан факультету, де
реалізується освітня програма

(Маргарита ЛИШЕНКО)

Рецензію на робочу програму
(додається) надали:

(Світлана ТУРЧІНА)

(Сергій БАШЛАЙА)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(Надія БАРАНІК)

Зареєстровано в електронній базі: дата: « 19 » 08 2024р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Організація виробництва			
2.	Факультет/кафедра	Економіки та менеджменту/економіки та підприємництва			
3.	Статус ОК	Обов'язковий ОК 21			
4.	Програма/Спеціальність, складовою яких є ОК	Економіка / 051 «Економіка»			
5.	Рівень НРК	6			
6.	Семестр та тривалість вивчення	3 курс, 6 -15 тижнів			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) заочна		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	90
		30	30	–	
9.	Мова навчання	Українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Ковбаса Олександр Миколайович, доцент кафедри економіки та підприємництва (ауд. №403а корпус економічного факультету)			
10.1	Контактна інформація	oleksandr.kovbasa@snau.edu.ua			
11.	Загальний опис освітнього компонента	<p>Вивчення навчальної дисципліни «Організація виробництва» дозволяє: зрозуміти організаційні основи діяльності різних видів сільськогосподарських підприємств; зрозуміти систему ведення господарств; вивчити організацію використання земельних, трудових ресурсів та засобів виробництва в сільськогосподарських підприємствах; знати цілі і функції управління в підприємствах АПК; розуміти економічні механізми господарювання і методи управління; вміти складати технологічні карти; володіти методикою розрахунку виробничих бюджетів по окремим видам виробництва.</p> <p>Вивчення курсу є обов'язковим компонентом підготовки бакалаврів за спеціальністю «Геодезія та землеустрій» оскільки він надає здобувачам необхідні теоретичні знання та практичні навички з основних методів і процедур, які забезпечують організацію та управління виробництвом. Вивчення навчальної дисципліни «Організація виробництва» завершується підсумковим контролем у формі іспиту.</p>			
12.	Мета освітнього компонента	<p>Формування у студентів сучасних знань про організацію та управління виробництвом, розкриття сутності тенденцій та змін у динаміці розвитку та ефективній діяльності господарюючих суб'єктів та національної економіки в цілому, оволодіння теоретичними базовими знаннями, які необхідні для розуміння змісту навчальної дисципліни. Ознайомлення з системою господарювання, планування та прийняття управлінських рішень щодо вибору моделі розвитку та видів господарської діяльності</p>			

13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на дисциплінах з циклу бакалаврської підготовки: мікроекономіка, макроекономіка, економіка підприємства, статистика та теорії економічного аналізу,. 2. Освітній компонент є основою для дисципліни: економіка праці і соціально-трудова відносина, проектний аналіз і бізнес-планування, виробнича економіка сільськогосподарських підприємств, потенціал і розвиток підприємства в умовах ризиків.
14.	Політика академічної доброчесності	Списування – завдання не зараховується. Використання заборонених засобів під час контрольних засобів – відповідь не зараховується. Плагіат – завдання не зараховується. У випадку недотримання політики академічної доброчесності передбачено повторне проходження оцінювання.
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1232

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення дисципліни «Організація виробництва» студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК		Як оцінюється ДРН
	ПРН 12	ПРН 23	
ДРН1: розуміти основні поняття, цілі та функції, основні форми і функціонал організації і управління виробництвом.	X		Тести множинного вибору
ДРН2: розуміти ключові поняття, умови та сутність організації та управління виробництвом, індикатори та показники організації і управління виробництвом.		X	Тести множинного вибору
ДРН3: розуміти та застосовувати основні інструменти організації та управління виробництвом для підвищення ефективності виробництва. Вміти складати технологічну карту та на їх основі розраховувати виробничі бюджети по окремим видам виробництва.		X	Тести множинного вибору Розробка виробничого бюджету

ПРН 12 - Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 23 - Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Розподіл в межах загального бюджету часу, заочна			Рекомендована література О – основна, Д - додаткова
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з		
Тема 1. Предмет, завдання і методи навчальної дисципліни. 1. Перехід до ринкових відносин у сфері АПК. 2. Особливості сільськогосподарського виробництва та поняття сільськогосподарського підприємства. 3. Вивчення особливостей сільськогосподарського виробництва та поняття сільськогосподарського підприємства	2	2	6	О (1-4) Д (1-2)
Тема 2. Види підприємств і об'єднань, їх організаційно-економічні основи 1. Види сільськогосподарських підприємств 2. Організаційно-економічні основи недержавних сільськогосподарських підприємств 3. Організаційно-економічні основи державних сільськогосподарських підприємств 4. Організаційно-економічні основи міжгосподарських і агропромислових формувань 5. Організація акціонерних товариств 6. Інші організаційно-правові форми господарювання в аграрній сфері АПК	2	2	6	О (2-4) Д (2-4)
Тема 3. Внутрішньогосподарське планування. 1. Суть планування і його місце в менеджменті підприємства. 2. Принципи та методи планування. 3. Система планування та види планів підприємства. 4. Особливості планування в сільському господарстві. Система планування та види планів підприємств 5. Організація планової роботи на сільськогосподарських підприємствах 6. Особливості планування за різних форм господарювання 7. Складання технологічної карти	4	2	10	О (1-2) Д (1-2)
Тема 4. Основи раціональної організації виробництва у сільськогосподарських підприємствах.	2	2	6	О (2-3) Д (2-3)

<p>1. Обґрунтування змін у галузевій структурі підприємства і перспектив розвитку рослинництва й тваринництва.</p> <p>2. Розробити пропозиції по структурі сівозмін в підприємстві.</p>				
<p>Тема 5. Організація рільництва.</p> <p>1. Особливості рільництва.</p> <p>2. Суть та організаційно-економічна оцінка застосування інтенсивних технологій у рільництві.</p> <p>3. Організація виробництва зерна, картоплі, цукрових буряків.</p> <p>4. Обґрунтувати порядок сівозмін та раціональної структури посівних площ</p>	2	6	8	О (2-4) Д (2-4)
<p>Тема 6. Організація основних виробничих процесів у рослинництві.</p> <p>1. Основний обробіток.</p> <p>2. Вивчення основних виробничих процесів у рослинництві.</p>	2	2	10	О (1-4) Д (2-4)
<p>Тема 7. Організація галузей тваринництва.</p> <p>1. Організація скотарства.</p> <p>2. Організація свинарства</p> <p>3. Вивчення методики калькуляції собівартості основних видів тваринницької продукції.</p>	4	2	12	О (2-4) Д (2-4)
<p>Тема 8. Організація і оплата праці і визначення собівартості і рентабельності виробництва.</p> <p>1. Форми і нормування праці, системи оплати праці, визначення собівартості і рентабельності виробництва в залежності від галузі.</p> <p>2. Методи нарахування заробітної плати.</p> <p>3. Методика розрахунку основних фінансових показників діяльності с.-г. підприємства.</p> <p>4. Використання технології бюджетування. Методика розрахунку виробничих бюджетів.</p> <p>5. Планування цін на продукцію</p>	4	4	8	О (3,4) Д (1-2)
<p>Тема 9. Організація планування, прогнозування і бюджетування як інструментів створення ефективної виробничої системи підприємства.</p> <p>1 Сутність, принципи, види і методи планування в підприємствах рибницької галузі.</p> <p>2 Сутність, принципи і методи прогнозування.</p> <p>3 Стратегічне планування і бізнес-планування виробничої діяльності.</p>	4	6	12	О (2-4) Д (2-4)

4 Бюджетування та його призначення				
Тема 10. Планування рентабельності і прибутковості в аграрних підприємствах 1 Складання кошторисів і бюджетів витрат. 2 Планування прибутковості, рентабельності, беззбитковості і показників ділової активності.	4	2	12	О (2-4) Д (2-4)
ВСЬОГО	30	30	90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН1: розуміти основні поняття, цілі та функції, основні форми і функціонал організації і управління виробництвом.	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, пройти тести
ДРН2: розуміти ключові поняття, умови та сутність організації та управління виробництвом, індикатори та показники організації і управління виробництвом.	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, пройти тести, написання есе
ДРН3: розуміти та застосовувати основні інструменти організації та управління виробництвом для підвищення ефективності виробництва. Вміти скласти технологічну карту та на її основі розраховувати виробничі бюджети по окремим видам виробництва.	Лекція, практичне заняття, дискусія, розрахункове завдання	Опрацювання теоретичного матеріалу, пройти тести, складання технологічної карти та розрахунок виробничого бюджету

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Есе	20/20%	Протягом семестру
2.	ІРЗ (бізнес-план, розрахунок рівня беззбитковості)	25/25%	Протягом семестру
3.	Тестування	25/25%	Протягом семестру
4.	Іспит (письмова відповідь на відкриті питання та виконання практично-розрахункового завдання)	30/30%	За графіком сесії

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тест	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	18-20 балів

множинного вибору та індивідуальне завдання.	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз вивченого матеріалу	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка та своє бачення певної проблеми, продемонстровано здатність до критичної оцінки різних джерел інформації, вдумливість, зроблені висновки щодо використання отриманих знань у професійній діяльності
Контролюючий тест (питання з множинним вибором; проміжна атестація)	<9 балів	9-11 балів	12-13 балів	14-15 балів
	Менше 6 вірних відповідей на питання тесту	6-7 вірних відповідей на питання тесту	8 вірних відповідей на питання тесту	9-10 вірних відповідей на питання тесту
Тест множинного вибору та індивідуальне завдання	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	18-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз вивченого матеріалу	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка та своє бачення певної проблеми,
Презентація, доповідь (Самостійна робота)	<9 балів	9-11 балів	11-13 балів	13-15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті неповністю, студент володіє матеріалом не повною мірою	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано вільне володіння матеріалом	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано високу обізнаність у закріпленій за здобувачем темі, здатність до критичної оцінки різних джерел інформації, вдумливість, зроблені висновки щодо використання отриманих знань у професійній діяльності
Іспит	<18 балів	18-21 балів	22-26 балів	27-30 балів
	<60% правильних відповідей Відсутність розуміння конкретних предметних теорій, парадигм, концепцій та принципів	60-74% правильних відповідей Деяке розуміння конкретних предметних теорій, парадигм, концепцій та принципів Відтворювати знання на основі безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК	75-89% правильних відповідей Розуміння специфічних теорій, парадигм, концепцій та принципів, а також розуміння більш спеціалізованих областей Відтворювати знання, безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК із деякими доказами більш	90-100% правильних відповідей. Глибоке розуміння специфічних теорій, парадигм, концепцій та принципів, а також глибоке розуміння більш спеціалізованих областей Відтворювати знання, отримані поза межами безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК Вміння шукати, аналізувати, синтезувати, узагальнювати та критично оцінювати інформацію

			широкого досліджень	
--	--	--	---------------------	--

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в (Moodle)	По закінченню кожного модуля
2	Заповнення відомостей самооцінювання	По закінченню відповідної теми
3	Письмовий зворотний зв'язок на есе	Протягом 1 тижня після виконання
4	Усний зворотний зв'язок від викладача під час виконання ІРЗ	Під час виконання ІРЗ

5.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники/посібники

1. Васильков В.Г. Організація і управління процесами виробництва: навч. посіб. / В. Г. Васильков, Н. В. Василькова; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». - К. : КНЕУ, 2011. - 503 с.
2. Гриньова В. М. Організація виробництва: підручник / В. М. Гриньова, М. М. Салун. - К. : Знання, 2009. - 582 с.
3. Козик В.В. Організація виробництва: навч. посіб. / В. В. Козик, А. С. Гавриляк. - К. : Знання, 2011. - 222 с.
4. Мазнеєв Г.Є. Організація виробництва: навчальний посібник.- Г.Є. Мазнеєв, С.М. Калініченко, І.С. Щербакова, О.В. Грідін]; за ред. Г.Є. Мазнеєва. – [вид. 2-ге випр. і доп.]. – Харків: Вид-во «Майдан», 2013. – 604 с
5. Свелеба Н.А. Організація виробництва: навч. посіб. / Н. А. Свелеба; Укоопспілка, Львів, комерц. акад. - Л. : Вид-во Львів, комерц. акад., 2012. - 383 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

1. Е-курс «Організація і управління виробництвом». URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1232>
2. Конспект лекцій для студентів 4 курсу напряму підготовки 6.080101 "Геодезія, картографія та землеустрій" ОКР "Баклавр" денної та заочної форм навчання, 2017, 48 с
3. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять з дисципліни «Організація і управління виробництвом» для студентів 4 курсів напряму підготовки 6.080101 Геодезія, картографія та землеустрій денної форми навчання. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2017, 28 с.

6.2. Додаткові джерела

1. Боковець В.В. Організація виробництва: навч. посіб. для студ. екон. спец. / В. В. Боковець, А. В. Драбаніч; Вінниц. фін.-екон. ун-т. - Вінниця: ВФЕУ, 2012. -319 с.
2. Максимов В.В. Організація виробництва: навч. посіб. / Максимов В. В., Войшвілло В. Д., Синиця Л. В.; Східноукр. нац. Ун-т ім. В. Даля. - Луганськ: [Вид-во СНУ ім. В. Даля], 2011. - 263 с.
3. Никифорак В. А. Організація виробництва : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Никифорак, З. І. Кобеля, Л. В. Вербівська ; Чернів. нац. Ун-т ім. Ю. Федьковича, Буковин. держ. фін. акад. - Чернівці : Чернівецький національний університет, 2010. -407 с.
4. Організація виробництва : курс лекцій / Г. Є. Мазнев [та ін.] ; за ред. проф. Г. Є. Мазнева. - Х. : Міськдрук, 2012. - 402 с.
5. Організація виробництва : навч. посіб. / О. В. Жадан, В. О. Лактіонов, В. В. Сидоренко, В. І. Слуговін; за ред. О. В. Жадана; Донец, держ. ун-т упр. - Донецьк : Норд-Прес , 2010. - 263 с.
6. Скибінська З.М. Економіка та організація виробництва: навч. посіб. / З. М. Скибінська, Т. Т. Грипів. - К.: Знання, 2012. - 299 с.

6.3. Програмне забезпечення

Стандартні пакети прикладних програм MS Office

6.4. Інформаційні ресурси:

1. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
2. <http://www.mmfina.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства фінансів України
3. <http://www.ukrstat.gov.ua> - Офіційний сайт Державного комітету статистики
4. <http://www.nbuv.gov.ua> - Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського
5. <http://www.zakon.rada.gov.ua> - офіційний сайт Верховної Ради України